

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	13
(Irena Pospiszyl)	
1. <i>Praktyczna użyteczność definicji przemocy</i>	15
2. <i>Mity i rzeczywistość</i>	19
3. <i>Rozmiary przemocy w rodzinie</i>	28
Przemoc wobec dziecka	28
Przemoc wobec kobiet	30
Przemoc wobec mężczyzn	32
Przemoc wobec ludzi starych	33
4. <i>Wykorzystywanie seksualne</i>	35
Wykorzystywanie seksualne dzieci	36
Nadużycia seksualne w małżeństwie	37
5. <i>Objawy przemocy</i>	39
Objawy fizyczne	39
Objawy emocjonalne	41
Objawy społeczne	42
Objawy seksualnego wykorzystywania dziecka	44
6. <i>Skutki przemocy</i>	45
Bezpośrednia reakcja ofiar na przemoc	45
Reakcja organizmu	47
Zachowanie sprawcy po wystąpieniu aktu przemocy	48
Skutki długotrwałe	49

a) Mechanizm błędnego koła	49
b) Uraz psychiczny	50
c) Psychologiczna reakcja na uraz	51
d) Stres pourazowy	53
e) Bezradność wyuczona	57
f) Efekt psychologicznej pułapki	58
g) „Syndrom sztokholmski”	60
7. Wykaz literatury cytowanej	64

PIERWSZA POMOC 67

(Ewa Bilaska)

1. Pierwsza pomoc	69
Telefony zaufania	74
Ośrodki interwencji kryzysowej	78
Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy	
„Niebieska Linia”	81
Schroniska dla ofiar przemocy	82
Punkty konsultacyjne	83
Policja	84
Ośrodki pomocy społecznej	86
Placówki służby zdrowia	86
Gminne komisje rozwiązywania problemów	
alkoholowych	89
Prokuratura	89
2. Inne Organizacje	91
Centrum Praw Kobiet	91
Komitet Ochrony Praw Dziecka	91
Fundacja „Dzieci Niczyje”	93
3. Wykaz literatury cytowanej	95

PRAWNA OCHRONA JEDNOSTEK PRZED PRZEMOCĄ

W RODZINIE	97
(Teodor Bulenda)	
1. Wprowadzenie	99

2. <i>Prawnokarne środki ochrony przed przemocą</i>	101
Przemoc związana z dyskryminacją	102
Zabójstwo w związku z przemocą	102
Przerwanie ciąży w związku z przemocą	103
Uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia	104
Bójka i pobicie	106
Nieudzielenie pomocy	107
Bezprawne pozbawienie wolności	108
Groźba karalna	108
Zmuszanie do określonego zachowania	109
Naruszenie spokoju domowego	110
Zgwałcenie	111
Wykorzystanie seksualne osoby bezbronnej lub niepoczytalnej	112
Deprawacja seksualna małoletniego	113
Kazirodztwo	113
Zmuszanie do prostytucji	114
Znęcanie się	115
Rozpijanie małoletniego	116
Naruszenie nietykalności	116
Niealimentacja	117
Powrót do przestępstwa (recydywa)	118
3. <i>Wybrane problemy postępowania karnego</i>	120
Tryby ścigania	120
Obowiązek powiadomienia o przestępstwie	120
Pokrzywdzony i jego uprawnienia	121
Prawo do poinformowania	123
Świadkowie	123
Stosowanie środków zapobiegawczych	124
4. <i>Cywilnoprawne środki chroniące przed przemocą</i>	125
Ochrona dóbr osobistych	125
Cywilnoprawne roszczenia przysługujące ofierze przemocy	126
Odwołanie darowizny	128

Skutki przemocy w prawie spadkowym	129
5. <i>Prawo rodzinne wobec przemocy</i>	131
Ochrona przed odpowiedzialnością za długi	
współmałżonka	131
Rozwiązanie małżeństwa	133
Ograniczenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej	136
Rozwiązanie przysposobienia	138
Znaczenie przemocy w obowiązku alimentacyjnym	140
Nadzór i rozwiązanie opieki	140
6. <i>Przemoc uwarunkowana alkoholizmem i narkomanią</i>	142
7. <i>Przemoc związana z chorobą psychiczną lub innymi</i>	
<i>zaburzeniami psychicznymi</i>	144
8. <i>Kwestie mieszkaniowe</i>	145
9. <i>Zasady działania pomocy społecznej</i>	147
10. <i>Pomoc organizacji pozarządowych</i>	148
 TERAPIA	 151
(Irena Pospiszyl)	
1. <i>Dobór terapii</i>	153
2. <i>Terapia sprawcy przemocy</i>	156
Motywacja do podjęcia terapii	156
Fazy terapii	157
3. <i>Terapia ofiar</i>	162
Grupy skupione na budowaniu poczucia	
bezpieczeństwa	163
Grupy skoncentrowane na urazie i żalu	170
Grupy skupione na odbudowywaniu związków z innymi	
ludźmi	173
Maratony terapeutyczne	175
4. <i>Terapia małżeńska</i>	176
Diagnoza relacji małżeńskich	176
Zadania terapeutyczne	181
Przykład pracy z małżeństwem	187
5. <i>Kształtowanie sprawności społecznych</i>	192

6. <i>Poradnie odwykowe</i>	194
(<i>Ewa Bilska</i>)	
7. <i>Terapia dzieci</i>	196
(<i>Irena Pospiszyl</i>)	
Zadania i zasady pracy z dziećmi	196
Problemy pracy terapeutycznej z dziećmi	200
Wykaz literatury cytowanej	202
8. <i>Zadania i problemy zespołu pomocy</i>	203
Zadania koordynatora zespołu pomocy	203
Kwalifikacje pracownika socjalnego	206
Problemy pracowników zespołu	207
Przykład działania zespołu pomocy	212
Wykaz literatury cytowanej	214
WYKAZ PLACÓWEK POMOCY	215